BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHYOLOGISCHE FAUNA

VAN

SOLOR.

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

In een paar korte berigten, opgenomen in den 2n en 3n jaargang van het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië, maakte ik melding van een tiental vischsoorten van Solor, mij geworden door de welwillendheid van de heeren M. Th. Reiche en Van Stockum. Deze soorten, de eerste welke van Solor zijn bekend geworden, waren Serranus marginalis CV., Caesio coerulaureus Lacép., Chaetodon vittatus Bl. Schn., Chaetodon unimaculatus Bl., Chaetodon virescens CV., Acanthurus scopas CV., Glyphisodon melas K. v. H., Balistes conspicillum Bl. Schn., Ostracion cornutus L. en Ostracion rhinorhynchos Blkr.

De heer J. C. J. Hellmuth, officier van gezondheid 2e kl., heeft, gedurende een verblijf van eenige weken te Lawajong, op de noordkust van het eiland Solor, de goedheid gehad, talrijke

vischsoorten te verzamelen, welke in een' uitmuntend goeden toestand van bewaring mij zijn geworden. Deze verzameling, voor welker welwillende aanbieding ik den heer HELLMUTH hier openlijk mijnen dank betuig, bestaat uit 66 soorten, waarvan slechts eene enkele; Chaetodon virescens CV., mij reeds van Solor bekend was.

Ik ben hierdoor in staat gesteld de kennis der vischfauna van Solor een aanmerkelijke schrede voorwaarts en de van daar bekende vischsoorten van 10 te brengen op de hieronder genoemde 75.

1. Apogon cyanosoma Blkr.
2. „ cyanotaenia Blkr.
3. „ roseipinnis CV. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 253.
4. Cheilodipterus quinquelineatus CV. ibid. III p. 253.
5. Serranus alboguttatus CV?
6. „ marginalis CV. Verh. Bat. Gen. XXII Percoïd.
7. „ cyanostigmatoïdes Blkr. ibid.
8. Therapon theraps CV. ibid.
9. Holocentrum orientale CV. ibid.
10. Pteroïs antennata CV.
11. „ brachypterus CV. Nat. T. N. Ind. III p. 265.
12. Diagramma polytaenia Blkr. ibid. III p. 755.
13. Scolopsides lineatus QG?
14. Heterognathodon Hellmuthii Blkr.
15. Caesio coerulaureus Lacép. Verh. B. Gen. XXIII Spar. Maen.
16. Chaetodon vittatus Bl. Schn. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaetod.
17. „ virescens CV. ibid.
18. „ unimaculatus Bl. Nat. T. N. Ind. II p. 241.
19. „ selene Blkr.
20. Heniochus macrolepidotus CV. Verh. B. Gen. XXIII Chaet.
21. Holacanthus bicolor Bl.
22. „ melanosoma Blkr.
23. „ leucopleura Blkr.
24. Platax Blochii CV. Verh. B. Gen. XXIII Chaet.
25. Pimelepterus altipinnis CV. Nat. T. N. Ind. III p. 727.
26. Seriola tapeinometopon Blkr.
27. Acanthurus scopas CV. Nat. T. N. Ind. II p. 348.
28. Petroskirtes solorensis Blkr.
29. Opistognathus solorensis Blkr.

30. Gobius nox Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 248.
31. „ quinquestrigatus CV.
32. Antennarius raninus Cant. Nat. T. N. Ind. III p. 707.
33. „ nesogallicus CV.
34. „ horridus Blkr.
35. Plesiops coeruleolineatus Rüpp. Nat. T. N. Ind. IV p. 116.
36. Premnas trifasciatus CV.
37. Amphiprion chrysargurus Richards. (sub. nom. Amph. xanthurus in Nat. T. N. Ind. III p. 560).
38. Pomacentrus littoralis K. v. H. ibid. IV p. 483.
39. „ pavoninus Blkr.
40. „ moluccensis Blkr. Nat. T. N. Ind. IV p. 118.
41. Dascyllus aruanus CV. ibid. II p. 246.
42. Glyphisodon melas K. v. H. Verh. Bat. Gen. XXI Labr. Ctenoïd.
43. Julis (Julis) lunaris CV. ibid. XXII Gladsch. Labroïd.
44. „ (Halichoeres) elegans K. v. H. Nat. T. N. Ind. III p. 289.
45. „ („) melanurus Blkr. ibid. II p. 251.
46. „ („) Hoevenii Blkr. ibid. II p. 250.
47. „ („) miniatus K. v. H. ibid. III p. 171.
48. „ („) interruptus Blkr. II p. 252.
49. „ („) solorensis Blkr.
50. Cirrhilabrus solorensis Blkr.
51. Cheilinus ceramensis Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 290.
52. Belone cylindrica Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Snoek.
53. Hemiramphus fasciatus Blkr.
54. Saurida nebulosa CV. Nat. N. Ind. III p. 292.
55. Synaptura marmorata Blkr.
56. Tetraodon meleagris Soland.
57. „ laterna Richards. Nat. T. N. Ind. III p. 299.
58. „ papua Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Blootk. vissch.
59. „ margaritatus Rüpp. Nat. T. N. Ind. III p. 302.
60. „ Valentini Blkr. ibid. IV p. 130.
61. Diodon orbicularis Bl.
62. Balistes aculeatus Bl. Schn. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist.
63. „ praslinus Lacép. ibid.
64. „ lineatus Bl. Schn. ibid. Nat. T. N. Ind. II p. 260.
65. „ armatus Lacép. ibid. ibid. II p. 224.
66. „ conspicillum Bl. Schn. ibid. III p. 780.
67. „ chrysospilos Blkr.
68. „ senticosus Richards.
69. Monacanthus melanocephalus Blkr.
70. Alutarius laevis Cuv. Nat. T. N. Ind. III p. 304.

71. Ostracion tesserula Cant. ibid. III p. 305.
72. „ cornutus L. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Ostrac.
73. „ solorensis Blkr.
74. „ rhinorhynchos Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Ostrac.
75. Solegnathus Blochii Blkr. = Syngnathoïdes Blochii Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 259.

Van deze soorten zijn nieuw voor mijne verzameling niet minder dan 25, waaronder 20 tevens nieuw voor de kennis van den Indischen Archipel en 18 nieuw voor de wetenschap. Deze nieuwe soorten zijn: Apogon cyanosoma, Apogon cyanotaenia, Heterognathodon Hellmuthii, Chaetodon selene, Holacanthus melanosoma, Holacanthus leucopleura, Seriola tapeinometopon, Petroskirtes solorensis, Opistognathus solorensis, Antennarius horridus, Pomacentrus pavoninus, Julis (Halichoeres) solorensis, Cirrhilabrus solorensis, Hemiramphus fasciatus, Synaptura marmorata, Balistes chrysospilos, Monacanthus melanocephalus en Ostracion solorensis.

Het naast bij Solor gelegene eiland omtrent welks vischfauna in de wetenschap iets is bekend geworden is Timor. Over de visschen van Timor heb ik in den derden jaargang van het Natuurkundig tijdschrift voor Nederlandsche Indië eene kleine bijdrage bekend gemaakt, waarin ik het toen bekende aantal Timorsche vischsoorten bragt van 32 op 57. Van die Timorsche soorten zijn tot nog toe slechts bij Solor gevonden Chaetodon virescens CV., Plesiops coeruleolineatus Rüpp. (Plesiops melas Blkr. olim), Dascyllus aruanus CV., Julis (Halichoeres) interruptus Blkr., Julis (Halichoeres) miniatus K. v. H. en Saurida nebulosa CV., dus slechts 6, zoodat van Solor en Timor te zamen thans bekend zijn 126 soorten.

Van beide eilanden is de kennis ten dezen opzigte dus voor alsnog gering te noemen.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

PERCOÏDEI.

Apogon cyanotaenia Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis diametro $2\frac{3}{4}$ circiter in longitudine capitis; orbitis glabris; linea rostro-frontali convexiuscula; maxilla superiore inferiore paulo longiore sub oculi dimidio posteriore desinente; praeoperculo rotundato margine posteriore et inferiore denticulato, crista intramarginali edentula; suboperculo interoperculoque edentulis; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali, 8 vel 9 in serie transversali; linea laterali subarborescente; dorso ventre multo altiore; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humiliore, spina 3ª spinis ceteris longiore; dorsali radiosa et anali acutiusculis, dorsali anali altiore corpore paulo humiliore; pectoralibus obtusis et ventralibus acutiusculis $5\frac{2}{3}$, caudali emarginata lobis obtusis rotundatis 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore roseo; capite vittis longitudinalibus coeruleis; dorso vittis 4 vel 5 gracilibus longitudinalibus fuscis; lateribus superne fasciis 2 longitudinalibus aurantiacis; pinnis rubris, caudali basi macula rotunda nigra.

B. 7. D. 7 — 1/9 vel 7 — 1/10. P. 2/12. V. 1/5. A. 2/8 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 88‴.

Aanm. *Apogon cyanotaenia* laat zich gemakkelijk herkennen aan de blaauwe strepen over den kop, smalle overlangsche bruine rugbandjes, bruine staartvinvlek, spitse rug- en aarsvinnen enz.

Apogon cyanosoma Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{3}$ circiter in longitu-

dine corporis, longiore quam alto; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ fere in longitudine capitis; orbitis glabris; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; maxilla superiore inferiore breviore sub oculi dimidio posteriore desinente; praeoperculo rotundato margine posteriore et inferiore denticulato, crista intramarginali edentula; suboperculo interoperculoque edentulis; squamis lateribus 23 p. m. in serie longitudinali, 8 p. m. in serie transversali; linea laterali subarborescente; dorso ventre multo altiore; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humiliore spina 3ª spinis ceteris longiore; dorsali radiosa et anali acutis emarginatis, dorsali anali altiore corpore humiliore; pectoralibus obtusis et ventralibus acutis $5\frac{1}{2}$, caudali leviter emarginata angulis acutiuscula $4\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore pulchre coeruleo fasciis 6 longitudinalibus aureis; pinnis rubris.

B. 7. D. 7 — 1/9 vel 7 — 1/10. P. 2/13. V. 1/5. A. 2/8 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 54‴.

Aanm. Deze fraaije soort is gemakkelijk herkenbaar aan haar fraai blaauw met zes overlangsche goudkleurige banden geteekend ligchaam, vooruitstekende onderkaak, uitgerande rug- en aarsvinnen enz.

SCLEROPAREI.

Pteroïs antennata CV. Poiss. IV p. 265.

Pter. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro $\frac{3}{4}$ circiter distantibus; vertice postice et antice, temporibus, orbita rostroque spinis vel spinulis armatis; spinulis orbitalibus pluribus; cirris vel fimbriis supraorbitalibus oculo multo longioribus ramosis, nasalibus, rostralibus et praeopercularibus oculo brevioribus; ossibus suborbitalibus crista spinosa oculo valde approximata; praeoperculo rotundato spinis 2 vel 3 acutis; operculo spina unica plana obtusa; squamis lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa corpore altiore spinis 7ª, 8ª et 9ª spinis ceteris longioribus, spinis membrana parte inferiore tantum unitis; dorsali radiosa et anali angulatis angulo rotundatis corpore humilioribus; pectoralibus caudalem attingentibus vel superantibus; ventralibus analem attingentibus; caudali rotundata 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore roseo inferne

dilutiore; rostro genisque maculis fuscis; fasciis corpore fuscis transversis p. m. 13, fascia 1ª oculari, 2ª postoculari, 3ª operculari, 4ª dorso-operculari, 5ª dorso-pectorali; fasciis corpore fasciis aurantiaco-fuscis gracilioribus alternantibus; cirris supraorbitalibus roseo et nigro annulatis, praeopercularibus rubro-violaceis; macula supraäxillari lutea; pinnis verticalibus membrana roseis spinis radiisque roseo-aurantiaco et fusco annulatis; pectoralibus radiis superioribus pulchre rubro-violaceis radiis inferioribus roseis, membrana basi rosea fasciis 2 transversis fuscis, partem liberam versus violacea, medio pinnae superiore maculis rotundis nigris; ventralibus radiis rubro-violaceis membrana fusco-violacea, basi vittis 2 vel 1 obliquis roseis.

B. 7. D. 12/11 vel 12/12. P. 16 vel 17 (omn. simpl.). V. 1/5. A. 3/6 vel 3/7 C. 14 et lat. brev.

Synon. *Scorpaena antennata* Bl. Aml. Fisch. tab. 185.
Fühlhornträger Bl. ibid.
Scorpène à antennes Bl. ibid.
Pteroïs antenné CV. Poiss. IV p. 265.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 2 speciminum 130‴ et 161‴.

Aanm. Na verwant aan *Pteroïs volitans* CV., is *Pteroïs antennata* CV. daarvan echter gemakkelijk te onderkennen aan spitser profiel, andere kleurteekening van ligchaam en gepaarde vinnen, aan de plaatsing der suborbitaaldoornkam zeer digt bij het oog, het onverdeeld zijn van alle borstvinstralen enz.

SCIAENOÏDEI.

Scolopsides lineatus QG. Zoöl. Voy. Freycin. tab. 60 fig. 3?

Scolopsid. corpore oblongo compresso, altitudine 3½ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite 4¼ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto; linea rostro-dorsali fronte convexa nucha concava; fronte inter oculos squamosa; oculis diametro 2⅔ circiter in longitudine capitis; osse suborbitali sub oculo oculi diametro plus triplo humiliore, postice spina valida gracili, infra spinam dentibus 2 ad 4 parvis; osse supramaxillari glabro; rostro oculo breviore; praeoperculo obtusangulo, margine posteriore vix emarginato dentibus valde conspicuis; squamis lateribus ciliatis 35 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinis mediocribus spinis mediis spinis ceteris longioribus corpore minus triplo humilioribus, parte radiosa parte spinosa paulo altiore ob-

tusa rotundata; pinnis pectoralibus acutis et ventralibus post basin pectoralium insertis acutis radio 1° producto 4½ circiter, caudali emarginata lobis acutis superiore paulo longiore 4⅓ ad 4¼ in longitudine corporis; anali spina media spina 1ª et 3ª multo longiore et crassiore, parte radiosa spina 2ª paulo humiliore rotundata; colore corpore superne violaceo-nigro, mediis lateribus violaceo, inferne margaritaceo vel dilute roseo; vitta interoculari flava; nigro dorso guttis coeruleis et vittis 3 longitudinalibus flavis, vittis 2 superioribus fronto-dorsalibus vitta 1ª impari ante dorsalem radiosam desinente, 2ª dimidium dorsalis radiosae posterius attingente, 3ª oculo-dorsali radium dorsalem posticum attingente; fascia insuper longitudinali margaritacea rostro-infraoculo-caudali basin pinnae caudalis superiorem attingente; pinna dorsali spinosa flava antice macula nigra; dorsali radiosa hyalino-rosea antice superne fusca; pectoralibus et ventralibus flavis; anali dimidio anteriore nigra dimidio posteriore dilute rosea; caudali fuscescente-aurantiaca.

B. 5. D. 10/9 vel 10/10. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/7 vel 3/8. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Scolopsides cancellatus* CV. Poiss. V p. 264, ex parte.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 104'''.

Aanm. Het komt mij voor, dat onder den naam van *Scolopsides cancellatus* CV. in de groote Histoire naturelle des Poissons twee soorten beschreven zijn, en wel de soort, welke ik onder denzelfden naam beschreef in de Bijdrage tot de kennis der Sciaenoïden van den Indischen Archipel (Verh. Bat. Gen. XXIII) en de bovenbeschrevene, welke ik vermoed dezelfde te zijn als *Scolopsides lineatus* QG., doch hetwelk ik niet kan beslissen, omdat de afbeelding van laatstgenoemde soort niet ter mijner beschikking is. Zoo ook vermoed ik, dat het specimen door De Mertens bij Ulea gevonden en in het groote vischwerk (V p. 265) vermeld, evenzeer tot *Scolopsides lineatus* te brengen is.

Mijne specimina van *Scolopsides cancellatus* onderscheiden zich standvastig van het boven beschrevene door stomper en boller profiel, door het sterker getand zijn en meer hoekige van het onderoogkuilsbeen, door sterker uitgerand preoperkel, door groenachtige kleur van den rug, door het afgebroken zijn van

den oog-rugband beneden de zijlijn onder het achterste gedeelte der doornachtige rugvin, door groote lichtgroene vlekken op het achterste gedeelte van den rug, door afwezigheid van den parelkleurigen snuit-staartband, van de zwarte vlek voor aan de rugvin, door roosachtig-paarskleurige vlek voor op de aarsvin enz.

Heterognathodon Hellmuthii Blkr.

Heterogn. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali declivi convexa; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; rostro convexo oculo breviore; osse suborbitali squamoso, angulo oris oculi diametro plus duplo humiliore; maxilla superiore mediocriter protractili, ore clauso maxilla inferiore vix longiore, paulo ante oculum desinente; dentibus maxillis pluriseriatis parvis serie externa paulo majoribus, maxilla inferiore antice insuper dentibus 12 dentibus ceteris longioribus curvatis, maxilla superiore antice caninoïdeis 6 curvatis; praeoperculo subrectangulo angulo rotundato, ubique squamoso, margine posteriore denticulis minimis serrato; operculo spina unica plana; linea dorsali linea ventrali convexiore; squamis ciliatis, lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; squamis inguinibus interventralibusque acutis elongatis; pinna dorsali spinis gracilibus mediis ceteris longioribus, parte radiosa postice rotundata; pectoralibus obtusis $5\frac{3}{4}$, ventralibus acutis radio 1o paulo producto $5\frac{1}{3}$ circiter, caudali semilunariter emarginata lobis acutis superiore paulo longiore $4\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis; anali postice angulata; colore corpore superne umbrino, inferne roseo vel margaritaceo; fascia oculo-caudali diffusa fusca aurantiaco limbata; punctis coeruleis lineae laterali maxime approximatis in series 2 supra et infra lineam lateralem dispositis; rostro aurantiaco; pinnis roseis, dorsali aurantiaco marginata, caudali marginibus superiore et inferiore profundiore.

B. 6. D. 10/9 vel 10/10. P. 2/13. V. 1/5. A. 3/7 vel 3/8. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 115'''.

Aanm. Tot nu toe zijn mij 6 soorten van *Heterognathodon*, alle van den Indischen Archipel, bekend geworden, t. w. *Heterognathodon xanthopleura* Blkr., *H. macrurus* Blkr., *H. ne-*

murus Blkr., *H. microdon* Blkr., *H. bifasciatus* Blkr. en de bovenbeschrevene. Deze laatste is herkenbaar aan haar slank ligchaam, kleine hondstanden, geheel beschubten snuit, het niet verlengd zijn der staartvinkwabben en eigenaardige kleurteekening.

CHAETODONTOÏDEI.

Chaetodon selene Blkr.

Chaet. corpore disciformi, diametro dorso-ventrali 2 et paulo in longitudine corporis; capite $3\frac{2}{3}$ ad $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; linea rostro-dorsali capite concava nucha declivi rectiuscula linea rostro-ventrali vix longiore; rostro acuto squamoso; praeoperculo angulo denticulato; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali obtusis rotundatis, dorsali spinosa spinis 4ª, 5ª, 6ª et 7ª spinis ceteris crassioribus et longioribus; pectoralibus acutiusculis $4\frac{1}{2}$ ad 5 fere, ventralibus acutis $4\frac{2}{3}$ ad $5\frac{1}{2}$, caudali extensa convexa 5 et paulo ad $5\frac{2}{5}$ in longitudine corporis; colore corpore margaritaceo-flavo; vittis rostro-oculari et interocularibus flavis; fascia oculari oculi diametro graciliore a spina dorsi 1ª descendente superne obliqua fuscescente-nigra infra oculum fuscescente-aurantiaca flavo limbata; pinnis pectoralibus flavis, ventralibus albidis, ceteris aurantiacis; dorsali basi fascia lata nigricante-fusca postice usque ad mediam basin pinnae analis radiosae descendente; squamis dorso singulis gutta aurantiaca; lateribus vittis obliquis aurantiacis pinnam dorsalem radiosam versus adscendentibus; pinnis dorsali et anali radiosis infra marginem vittula duplice coerulea et violacea; pinna caudali dimidio posteriore violacea.

B. 6. D. 12/22 vel 12/23. P. 2/12 vel 2/13. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19 vel 3/20. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Spitsbeck*, *Bec pointu* Ren. Poiss. Mol. II tab. 29 fig. 84.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 4 speciminum 85‴ ad 122‴.

Aanm. Deze Chaetodon is na verwant aan *Chaetodon lunatus* en heeft een' dergelijken zwarten band, die langs de basis der rugvin gaat en over den staart dalende ongeveer het midden der basis van de straalachtige aarsvin bereikt. Evenwel zijn bij *Chaetodon lunatus* de schubben veel minder talrijk,

is de oogband regtstandig en veel breeder dan het oog, zijn de zijden met violet dwars en niet schuins gestreept, heeft de staartvin aan den achterrand twee dwarsche zwarte strepen, hebben de rug- en aarsvin talrijker stralen enz.

Holacanthus bicolor CV. Poiss. VII p. 126.

Holacanth. corpore oblongo compresso, diametro dorso-ventrali $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; capite obtuso 5 et paulo in longitudine corporis; linea rostro-frontali valde declivi rectiuscula; linea rostro-dorsali linea rostro-ventrali breviore; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ circiter in longitudine capitis; osse suborbitali oculi diametrum altitudine aequante, inferne denticulis 8 p. m. bene conspicuis armato; praeoperculo margine posteriore dentibus acutis 20—30 conspicuis serrato, margine inferiore dentibus 2 vel 3 magnis, spina capite duplo vel minus duplo breviore; suboperculo et interoperculo denticulatis; squamis lateribus 47 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa spina postica spinis ceteris longiore, parte radiosa angulata acuta radiis longissimis $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{2}{3}$ in altitudine corporis; pectoralibus obtusis 5, ventralibus acutis radio 1° producto $4\frac{1}{3}$ ad $4\frac{1}{2}$, caudali obtusa rotundata $4\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; anali acuta angulata altitudine dorsali radiosae aequali vel subaequali; colore corpore et pinna dorsali usque ad spinam dorsalem 6^m vel 7^m et paulo post basin pinnae ventralis pulcherrime flavo; fascia oculari genis fusca diffusa vertice nigra cum fascia lateris oppositi unita; corpore postice pinnisque dorsali post spinam 7^m et tota pinna anali nigris singulis squamis basi vitta transversa coerulea; nigro corpore flavo dilutiore limbato; pinna dorsali margine superiore flava; cauda postice, pinnisque caudali, pectoralibus ventralibusque pulchre flavis.

B. 6. D. 15/16 vel 15/17. P. 2/14. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Pangerang* De Vlaming.
Color sousounam Renard Poiss. Mol. I tab. 19, fig. 106.
Chaetodon bicolor Bl. Ausl. Fisch. tab. 206 fig. 1.
Zweifarbige Klippfisch Bl. ibid.
Griselle Bl. ibid.
Holacanthe bicolor CV. Poiss. VII p. 126.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 2 speciminum 112‴ et 115‴.

Aanm. De aangehaalde afbeeldingen van Renard en Bloch laten veel te wenschen over. Die van Renard is, even als

alle zijne afbeeldingen, uiterst slecht en slechts herkenbaar aan het algemeene der kleurteekening. Volgens de beschrijving van *Chaetodon bicolor* in de groote Histoire naturelle des Poissons zou de oogband bij het daar beschrevene specimen tot eene ronde vlek boven de oogen teruggebleven zijn en de staartvin afgeknot (coupée carrément). De blaauwe dwarsche bandjes der schubben op het donkere gedeelte des ligchaams zijn bij mijne specimina zeer duidelijk.

Holacanthus melanosoma Blkr.

Holacanth. corpore oblongo compresso, diametro dorso-ventrali $2\frac{1}{3}$ ad $2\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; capite obtuso $4\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali valde declivi rectiuscula; linea rostro-dorsali linea rostro-ventrali breviore; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ circiter in longitudine capitis; osse suborbitali oculi diametro humiliore denticulis nullis conspicuis; praeoperculo margine posteriore dentibus magnis acutis p. m. 16 serrato, margine inferiore edentulo, spina oculo non vel vix breviore; suboperculo interoperculoque edentulis; squamis lateribus 100 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa spinis 9 posterioribus longitudine subaequalibus, parte radiosa obtusa rotundata parte spinosa vix altiore corpore duplo circiter humiliore; pectoralibus obtusis 6, ventralibus acutis $4\frac{2}{3}$, caudali convexa $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali obtusa rotundata dorsali non humiliore; colore corpore nigro, capite antice aurantiaco rivulato et maculato; pinna caudali pulchre flava medio fascia lata transversa nigra margines pinnae non attingente; pinnis ceteris nigris, dorsali radiosa margine superiore, anali radiosa margine inferiore postice tantum pulchre flavis.

B. 6. D. 13/19. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 120'''.

Aanm. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan haar volkomen zwart ongevlekt ligchaam, gele rug- en aarsvinranden, gele met eene bandvormige dwarsche zwarte vlek geteekende staartvin, kleine schubben, lage stompe rug- en aarsvinnen, ongetand onderoogkuilsbeen enz.

Holacanthus leucopleura Blkr.

Holac. corpore oblongo compresso, diametro dorso-ventrali $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; capite obtuso convexo 5 circiter in longitudine corporis; linea rostro-dorsali ore clauso ubique convexa linea rostro-ventrali paulo breviore; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{3}$ in longitudine capitis; osse suborbitali oculi diametro paulo humiliore inferne dentibus 4 vel 5 conspicuis; praeoperculo margine posteriore dentibus mediocribus 14 ad 18, margine inferiore dentibus 2 vel 3, spina oculi diametro non vel vix breviore; suboperculo denticulato; interoperculo edentulo; squamis lateribus 44 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa spina postica spinis ceteris longiore, parte radiosa angulata acutiuscula corpore duplo circiter humiliore; pectoralibus obtusis et ventralibus acutis radio 1° paulo producto $4\frac{1}{2}$ ad 5, caudali obtusa rotundata 5 ad 5 et paulo in longitudine corporis; anali angulata obtusa dorsali radiosa paulo humiliore; colore corpore pinnisque nigro; lateribus superne sub spina dorsi 10ª circiter macula maxima elongata transversa alba; pinna ventrali postice aurantiaca; anali margine antico-inferiore coeruleo et late flavo limbata.

B. 6. D. 14/16 vel 14/17. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/17 vel 3/18. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 2 speciminum 88‴ et 106‴.

Aanm. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan haar zwart ligchaam, aan de groote langwerpige dwarsche witte rugvlek, van voren en beneden met geel- en blaauw gerande aarsvin, zwarte borst- en staartvinnen, groote schubben, niet verlengde straalachtige rug- en aarsvinnen, enz. *Holacanthus passer* (Voyage de la fregate La Venus, Poiss. tab. 6) heeft insgelijks eene parelkleurige langwerpige vlek over het ligchaam, doch deze begint ongeveer onder den 6n rugdoorn en eindigt nabij de buiklijn ongeveer midden tusschen buik- en aarsvin, terwijl er bovendien de straalachtige rug- en aarsvinnen in zeer spitse punten verlengd en geheel bruin en geel gerand zijn en de borst-, buik- en staartvinnen geel gekleurd.

SCOMBEROÏDEI.

Seriola tapeinometopon Blkr.

Seriol. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis, paulo longiore quam alto; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi concaviuscula; fronte carinata; maxilla superiore maxilla inferiore paulo breviore sub pupilla desinente; operculis profunde incisis; dentibus maxillis serie externa seriebus internis paulo majoribus; dentibus vomerinis antice in thurmam trigonam apice antrorsum spectante, postice in vittam longitudinalem basin thurmae trigonae attingente collocatis; thurmis dentium palatinorum oblongis sulco glabro a dentibus vomerinis remotis; linea dorsali rotundata linea ventrali convexiore; squamis corpore minimis conspicuis; linea laterali antice leviter convexa; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa plus duplo humiliore spinis mediis ceteris longioribus; dorsali radiosa antice angulata corpore duplo circiter humiliore, vix emarginata; pectoralibus obtusis rotundatis $6\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus latis angulatis et caudali emarginata lobis acutiuscule rotundatis superiore longiore $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; spinis analibus bene conspicuis posteriore anteriore longiore; anali longitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in longitudine dorsalis radiosae, antice angulata dorsali radiosa humiliore, vix emarginata; colore corpore superne flavoviridescente inferne margaritaceo; fascia oculo-dorsali nigricante pinnam dorsalem spinosam versus adscendente; corpore fasciis transversis 5 vel 6 griseo-fuscescentibus; pinnis pectoralibus, ventralibus caudalique aurantiacis, ventralibus fusco arenatis; pinnis ceteris fuscis, dorsali radiosa analique radiis margineque libero aurantiacis.

B. 7. D. 1 procumb. + 7—1/30 vel 1/31. P. 2/17. V. 1/5. A. 2—1/20 vel 1/21. C. 17 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 55‴.

Aanm. Deze Seriola is kenbaar aan haren spitsen kop en min of meer hol profiel, stompe afgeronde borstvinnen, korte vormen des ligchaams, oog-rugband, getallen der vinstralen enz. Meerdere soorten uit de Europesche en Amerikaansche zeeën hebben ook den oog-rugband, doch zij schijnen alle een bol profiel te hebben. Mijn specimen behoort waarschijnlijk tot den jeugdigen leeftijdstoestand.

BLENNIOÏDEI.

Petroskirtes solorensis Blkr.

Petroskirt. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{2}$ ad 6 in ejus longitudine; capite convexo 5 fere in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; rostro vix ante os prominente; crista occipitali cirrisque nullis; oculis diametro $2\frac{1}{3}$ circiter in longitudine capitis, minus diametro 1 distantibus; rictu sub oculi parte anteriore desinente; maxillis antice tantum dentatis, dentibus confertis, maxilla superiore p. m. 14 angularibus utroque latere 2 caninoïdeis, maxilla inferiore 18 p. m. angularibus utroque latere caninis canino exteriore maximo valde curvato; apertura branchiali rotundata oculo minore; cute laevi; linea laterali antice tantum conspicua; pinnis radiis omnibus simplicibus; dorsali paulo ante aperturam branchialem incipiente et prope basin pinnae caudalis desinente, margine superiore convexiuscula non emarginata corpore paulo minus duplo humiliore radio nullo producto; pectoralibus obtusis 6, ventralibus 8 circiter, caudali obtusa convexa 6 circiter in longitudine corporis; anali dorsali humiliore margine inferiore convexiuscula; corpore fusco-violaceo ventre flavo, fasciis 2 diffusis longitudinalibus coeruleis, fascia superiore frequenter subinterrupta ex maculis plus minusve distantibus composita; pinnis flavis, verticalibus, dorsali analique praesertim, fusco variegatis et maculatis.

B. 6. D. 30. P. 14. V. 3. A. 20. C. 11 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 2 speciminum 27''' et 30'''.

Aanm. Deze soort schijnt na verwant te zijn aan *Blennechis grammistes* CV., maar verschilt er van, behalve door hare kleurteekening, door betrekkelijk korteren kop, niet voor de bovenkaak uitstekende onderkaak enz.

Opistognathus solorensis Blkr.

Opistogn. corpore elongato compresso, altitudine $6\frac{1}{3}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite convexo 4 et paulo in longitudine corporis duplo circiter longiore quam alto; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, minus diametro $\frac{1}{2}$ distantibus; linea rostro-frontali convexa; rostro obtuso convexo oculo multo breviore; maxilla superiore, inferiore paulo longiore, postice producto rotundato limbum praeopercularem subattingente, parte postoculari parte

anteriore longiore; rictu maxime post oculos producto; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa conicis ceteris majoribus; fronte rugosa; capite, nucha ventreque ante pinnas ventrales alepidotis; squamis lateribus 65 p. m. in serie longitudinali; linea laterali supra anteriorem quartam partem pinnae analis desinente; pinnis dorsali et anali corpore humilioribus postice rotundatis; pectoralibus obtusis rotundatis 2 circiter, ventralibus acutis $1\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis; caudali obtusa rotundata 6 et paulo in longitudine corporis; colore corpore fusco; capite dorsoque antice margaritaceo-coeruleo punctulatis; maxilla superiore postice macula duplice flava et nigra; pectoralibus aurantiacis; pinnis ceteris viridi-fuscescentibus, verticalibus margitaceo punctatis et radiis fusco variegatis, dorsali basi antice maculis 2 magnis nigris margaritaceo limbatis.

B. 6. D. 11/14 vel 11/15. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/14 vel 2/15. C. 22 lat. brev. inclus.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 83'''.

Aanm. Deze soort staat in verwantschap tusschen *Opistognathus Sonneratii* CV. en *Opistognathus Cuvierii* CV. Zij is kenbaar aan de verlenging harer bovenkaak tot aan den achterrand des voorkieuwdeksels, aan hare betrekkelijk groote schubben, waarvan er ongeveer 65 op eene overlangsche rei gaan, aan de zwarte vlekken voor aan den grond der rugvin, enz.

GOBIOÏDEI.

Gobius quinquestrigatus CV. Poiss. XII p. 101. Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Gobioïd. p. 29.

Gob. corpore oblongo compresso altitudine 3 ad $3\frac{1}{3}$ in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo $4\frac{1}{4}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, aeque alto circiter ac longo; latitudine capitis 2 circiter in ejus longitudine; fronte glabra; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, diametro 1 et paulo distantibus, in anteriore dimidio capitis sitis; rostro obtuso convexo oculo vix breviore; rictu valde obliquo, curvato; maxilla superiore inferiore paulo breviore sub oculo desinente; dentibus intermaxillaribus externis conicis dentibus inframaxillaribus majoribus; maxilla inferiore caninis 2 ad 4 magnis symphysi approximatis; sulco oculo-operculari conspicuo; appendice anali conica acuta; squamis corpore inconspicuis; pinnis dorsalibus approximatis, ob-

tusis, spinosa radiosa humiliore, radiosa corpore duplo circiter humiliore rotundata; pectoralibus obtusis rotundatis 4½ ad 5½, caudali obtusa rotundata 5 circiter in longitudine corporis; ventrali pectorali multo breviore; colore corpore pinnisque pulchre flavo; capite regioneque thoracica vittis 5 transversis carmosinis, vitta anteriore oculo-postmaxillari, 2ª et 3ª opercularibus, 4ª postbranchiali, 5ª basi pinnae pectoralis; corpore guttis carmosinis in series 7 p. m. longitudinales dispositis; pinnis verticalibus violaceo leviter marginatis, interdum fuscescentibus.

B. 4. D. 6—1/10 vel 6—1/11. P. 19 ad 21. V. 1/5. A. 1/9 vel 1/10. C. 30 p. m. (lat. brev. inclus.).

Synon. *Gobie à cinq traits* CV. Poiss. XII p. 101.

Habit. Lawajong, et Bima, Sumbawae insulae, in mari.

Longitudo 5 speciminum 28‴ ad 38‴.

Aanm. Deze bijzonder fraaije soort, het eerst bij Tongatabou gevonden en mij later van het eiland Sumbawa geworden, is op de beide bovenaangehaalde plaatsen onvolledig beschreven wat de kleuren aangaat. Mijne specimina van Lawajong bevinden zich in uitmuntenden toestand van bewaring en leeren mij dat, behalve de vijf dwarsche karmozijn-roode bandjes van kop en borst, het ligchaam geteekend is met ongeveer 7 overlangsche reijen van fraaije karmozijn-roode ronde vlekjes.

LOPHIOÏDEI.

Antennarius horridus Blkr.

Antenn. corpore ovali compresso, altitudine 1½ circiter in ejus longitudine, latitudine 2½ circiter in ejus altitudine, ventre valde prominente; oculis (cornea) diametro 4½ circiter in longitudine maxillae superioris; rictu subverticali postrorsum descendente; dentibus maxillis acutis, conicis, mediocribus, maxilla superiore antice quadriseriatis postice uniseriatis, maxilla inferiore antice quadriseriatis postice bi- vel triseriatis; dentibus vomero-palatinis acutis mediocribus triseriatis in thurmas 4 oblongas collocatis, thurmis spatio glabro a se invicem remotis; apertura branchiali rotunda oculi diametro majore; cute corpore pinnisque spinulis confertissimis scabra; fimbriis conspicuis nullis; capite et dorso granulis osseis spinulosis sparsis, parcis, vertice seriatis; radio rostro libero gracillimo maxilla superiore longiore apice clavato membranaceo non fimbriato; pinna dorsali spinosa spinis cute spinulosa tectis non fimbriatis, spina

1ª libera obtusa maxilla superiore duplo breviore, spina 2ª spina 1ª duplo circiter longiore cute tegente obtusissima; dorsali radiosa et anali altitudine subaequalibus corpore quadruplo circiter humilioribus obtusis, dorsali anali duplo circiter longiore; pectoralibus et ventralibus digitatis maxilla superiore multo brevioribus; caudali flabelliformi 4½ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne nigricante-fusco inferne pinnisque fusco; radio rostro libero fusco et flavo annulato parte clavata flavescente; lingua nigra maculis flavis variegata; vitta transversa flava a radio dorsali 1° opercula versus descendente inferne lata retiformi; regione supraäxillari macula rotunda lutea; ventre pinnisque verticalibus maculis rotundis magnis parcis nigris rubro-fusco cinctis; dorso caudae fascia transversa lutea; apicibus radiorum pectoralium et ventralium luteis; caudali angulum superiorem versus macula parva lutea.

B. 6. D. 1 fil. lib. + 2 — 10 simpl. 2 fiss. P. 10 simpl. V. 6 simpl. A. 7 fiss. C. 9 fiss.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 135.

Aanm. Deze soort is zoo na verwant aan *Chironectes Commersonii* CV. (Poiss. XII p. 318) dat ik aarzelde haar als eene eigene species voor te stellen. In de beschrijving van *Chironectes Commersonii* CV. wordt echter melding gemaakt noch van den gelen rug- operkelband, noch van den gelen staart en staartvinvlekken, noch van de ronde met roodbruin geringde zwarte vlekken van buik en vinnen, welke donkere vlekken echter op de donkere kleur van ligchaam en vinnen zoo weinig afsteken, dat ze der waarneming ligtelijk ontglippen. Ik acht eene vergelijking van goed bewaarde specimina van *Chironectes Commersonii* CV. met bovenstaande beschrijving van mijn specimen wenschelijk, om tot eene zekerheid te geraken betreffende hun soortelijk verschil of gelijkheid.

Antennarius nesogallicus Cuv. Règn. anim. II p. 251. Guér. Iconogr. R. anim. Poiss. tab. 41 fig. 2.

Antenn. corpore ovali compresso, altitudine 2 ad 2 et paulo in ejus longitudine, latitudine 2½ ad 3 in ejus altitudine; oculis diametro 3 ad 4 in longitudine maxillae superioris; rictu subverticali postrorsum descendente; dentibus maxillis acutis conicis mediocribus, maxilla superiore u-

niseriatis, maxilla inferiore antice biseriatis postice uniseriatis; dentibus vomero-palatinis acutis mediocribus uniseriatis parcis seriebus brevibus spatio glabro a se invicem remotis; apertura branchiali rotunda oculo majore; cute corpore pinnisque squamis minimis conspicuis; fimbriis angulo oris vertice et dorso parcissimis ventre crebrioribus, plurimis oculo longioribus; granulis osseis capite dorsoque nullis; radio rostro libero gracillimo spina 1ª breviore apice clavato fimbriato; pinna dorsali spinosa cute squamulosa tecta, spinis fimbriosis 1ª obtusa maxilla superiore duplo circiter breviore, 2ª 1ª multo longiore maxilla superiore paulo breviore; dorsali radiosa et anali obtusis altitudine subaequalibus corpore duplo circiter humilioribus, dorsali anali plus duplo longiore; pectoralibus et ventralibus digitatis, ventralibus 5, caudali obtusa convexa 4 ad 3¾ in longitudine corporis; colore corpore superne pinnisque olivaceo-fusco, inferne aurantiaco; corpore punctis crebris albis; dorso nebulis fuscis profundioribus et maculis parcis griseo-coeruleis; lingua parce fusco maculata; radio rostro libero flavescente; ventre maculis fuscis et guttulis luteis; pinnis luteo vel flavo parce maculatis, dorsali radiosa et anali nigricante oblique subfasciatis; caudali fasciis 3 vel 4 transversis nigricantibus.

B. 6. D. 1 fil. lib. + 2 — 10 simp. 2 fiss. P. 10 simpl. V. 5 simpl. A. 2 simpl. 5 fiss. vel 1 simpl. 6 fiss. C. 1/7/1 vel 1/5/3.

Synon. *Chironectes nesogallicus* CV. Poiss. XII p. 299.
Chironecte de l' Isle de France CV. ibid.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 3 speciminum 38''' ad 52'''.

Aanm. Mijne specimina beantwoorden zeer goed aan de aangehaalde beschrijving en afbeelding. Deze afbeelding laat echter te wenschen over, ontbrekende er talrijke huiddraden, de vrije snuitdraad, de fimbriën der rugdoornen, enz.

LABROÏDEI CTENOÏDEI.

Pomacentrus pavoninus Blkr.

Pomacentr. corpore oblongo compresso, altitudine 3¼ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtuso convexo 4 circiter in longitudine corporis, aeque alto circiter ac longo; oculis diametro 2½ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; osse suborbitali sub oculo oculi diametro plus triplo humiliore, non emarginato, edentulo; dentibus maxillis obtusis maxilla superiore p. m. 30, maxilla inferiore p. m. 24; praeoperculo subrectangulo angulo rotun-

dato, margine posteriore dentibus parvis conspicuis; operculo postice spinula plana; linea laterali sub anteriore dimidio pinnae dorsalis radiosae interrupta; squamis lateribus 29 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa spina postica spinis ceteris longiore, membrana interspinali parum emarginata lobata; dorsali radiosa rotundata parte spinosa altiore; pectoralibus obtusis 4 et paulo, ventralibus acutis radio 1° producto et caudali leviter emarginata lobis obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali postice acutangula rotundata; capite, dorso lateribusque superne usque sub media pinna dorsali radiosa coeruleis, ventre lateribus inferne, dorso postice caudaque pulchre flavis; squamis parte corporis coerulea plurimis marginem liberum versus vittula transversa fusca, parte corporis flava plurimis basi guttula dilute coerulea; operculo superne puncto nigricante; pinna dorsali usque mediam partem radiosam analique maxima parte violaceis postice flavis, parte violacea superne vitta longitudinali dilute coerulea, squamis coeruleo dilutiore guttulatis; pinnis ceteris pulchre flavis, pectoralibus basi superne macula parva fusca.

B. 5. D. 13/14 vel 13/15. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/14 vel 2/15. C. 16 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 51‴.

Aanm. Deze soort heeft zoo groote verwantschap met *Pomacentrus pavo* Lacép., dat men haar ligtelijk als eene varieteit daarvan zou kunnen beschouwen. De scherpe afscheiding van de gele kleur des ligchaams van de blaauwe doet haar gemakkelijk herkennen, doch ik beschouw haar als eene eigene soort, voornamelijk op grond van hare weinig uitgerande stomp- en rondkwabbige staartvin, welke bij exemplaren van dezelfde grootte van *Pomacentrus pavo* Lacép. reeds zeer spitse kwabben vertoont.

LABROÏDEI CYCLOÏDEI.

Julis (*Halichoeres*) *solorensis* Blkr.

Jul. (Halichoer.) corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto convexo $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{5}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $4\frac{1}{4}$ in longitudine capitis; linea rostro-frontali rostro convexa; rostro acuto oculo non breviore; dentibus maxillis conicis mediocribus anticis 2 caninis mediocribus curvatis; dente an-

gulo oris mediocri prominente; squamis nuchalibus et thoracicis squamis ceteris multo minoribus, lateribus 26 p. m. in serie longitudinali; linea laterali ramosa; pinnis dorsali et anali basi glabris, dorsali spina postica spinis ceteris longiore, dorsali radiosa dorsali spinosa altiore postice obtusa; pectoralibus obtusis et ventralibus acutis 6 circiter, caudali obtusa convexa $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali postice obtusa angulata; colore corpore superne violascente-olivaceo basi squamarum profundiore, inferne flavo; labiis flaviis, operculis genisque vittis longitudinalibus rubro-violaceis; pinnis verticalibus aurantiaco-rubris; dorsali antice pulchre flava rubro marginata, macula angulata nigra spinam 1^{m} inter et 3^{m}, dorsali radiosa dimidio basali macula profunda rubro cincta radium 5^{m} inter et 6^{m}; pectoralibus roseis basi flavis et vitta transversa profunde coerulea; anali rubro diffuse maculata fusco marginata; caudali basi superne macula parva nigra vel profunde coerulea.

B. 6. D. 9/12 vel 9/13. P. 2/12 vel 2/13. V. 1/5. A. 3/12 vel 3/13. C. 14 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 94'''.

Aanm. De kleuren van mijn specimen hebben door den wijngeest geleden, doch zijn in het algemeen nog goed herkenbaar; slechts zijn de teedere schakeringen van rug- en aarsvin en de bandteekening des kops niet duidelijk herkenbaar. De soort is herkenbaar aan de afwezigheid van bandteekening op ligchaam en de oranjeroode vertikale vinnen, aan de donkere vlekken op rug- en staartvin, slank ligchaam, groote schubben, getakte zijlijn enz.

Julis (*Halichoeres*) *melanurus* Blkr.

Varietas. *cyanuropterus*. Pinna caudali coerulea, postice fascia lata semilunari nigra et vittis 2 carmosinis semilunaribus fasciam nigram intrantibus, basi maculis oblongis carmosinis et flavis.

Habit. Lawajong, in mari,

Julis (*Halichoeres*) *miniatus* K. v. H.

Variet. *a*. Pinna anali vittis obliquis rubro-violaceis vel carmosinis.

b. Pinna anali punctis violaceis in series 4 longitudinales dispositis.

Habit. Lawajong, in mari.

Cirrhilabrus solorensis Blkr.

Cirrhilabr. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite convexiusculo $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis, paulo longiore quam alto; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali rostro convexiuscula; maxillis aequalibus superiore ante oculum desinente; dentibus maxillis, caninis exceptis, parvis numerosis, maxilla superiore antice caninis 6 mediis 2 parvis externis 4 magnis extrorsum curvatis, maxilla inferiore antice caninis 2 mediocribus rectiusculis; vertice, genis operculisque squamis magnis tectis; praeoperculo rotundato denticulis parvis conspicuis; linea dorsali linea ventrali paulo convexiore; linea laterali singulis squamis tubulo simplice notata sub pinnae dorsalis radiosae parte posteriore interrupta; squamis parte libera longitudinaliter valde striatis, lateribus 24 p. m. in serie longitudinali, 7 vel 8 in serie transversali; squama interventrali longissima; pinnis verticalibus basi squamosis; dorsali spinosa spina postica spinis ceteris longiore, membrana vix emarginata; dorsali radiosa dorsali spinosa paulo altiore postice angulata; pectoralibus obtusis 6, ventralibus radio 2° valde producto $4\frac{1}{3}$ circiter, caudali obtusa convexa 5 fere in longitudine corporis; anali postice angulata; colore corpore rubro-violaceo; mediis lateribus sub pinnae dorsalis spinosae dimidio posteriore maculis aliquot parvis profunde violaceis; dentibus coeruleis; pinnis verticalibus spinis et radiis coeruleis; dorsali membrana carmosina parte spinosa antice vittulis curvatis rubro-violaceis, parte radiosa superne flavo et rubro-violaceo variegata; pectoralibus roseis basi flavis; ventralibus roseis radiis rubro-violaceis; anali membrana basi carmosina dimidio libero aurantiaca vittula longitudinali rosea; caudali membrana aurantiaca vittulis 5 p. m. undulatis transversis violaceo-roseis.

B. 5. D. 11/9 vel 11/10. P. 2/13. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10. C. 13 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 78‴.

Aanm. In den tweeden jaargang van het Natuurkundig tijdschrift voor Nederlandsch Indië, bladz. 71, stelde ik een geslacht van Gladschubbige Lipvisschen op, hetwelk ik naar zijne overeenkomst met Cheilinus, *Cheilinoïdes* noemde. Dit geslacht evenwel is geen ander als *Cirrhilabrus* T. Schleg. beschreven in de Fauna japonica, welke laatste naam behouden moet worden als eerder voorgesteld dan *Cheilinoïdes*.

Tot nu toe zijn mij drie soorten van *Cirrhilabrus* bekend t.

w. de Japansche soort, door de heeren TEMMINCK en SCHLEGEL zonder naam gelaten, welke ik in mijne Nalezingen op de ichthyologische fauna van Japan (Verh. Batav. Genootsch. XXV) *Cirrhilabrus Temminckii* heb genoemd; — voorts *Cirrhilabrus cyanopleura* Blkr. (*Cheilinoïdes cyanopleura* Blkr. olim) van Batavia en de bovenbeschrevene.

Cirrhilabrus solorensis heeft meer van de Japansche dan van de Bataviasche soort, en is voornamelijk herkenbaar aan hare paarse kleur, afwezigheid van bandteekening op het ligchaam en matige verlenging van den tweeden buikvinstraal, die slechts tot aan het begin der aarsvin reikt.

ESOCES.

Hemiramphus fasciatus Blkr.

Hemiramph. corpore elongato compresso, altitudine 11 circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite 3, rostro $4\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; maxilla superiore obtusa, latiore quam longa, brevissima; membrana inframaxillari valde conspicua rotundata; oculis diametro $1\frac{1}{2}$ fere in capitis parte postoculari, minus diametro 1 distantibus; vertice plano; dentibus maxillis minimis aequalibus; dorso lateraliter rotundato; squamis peripheria striis numerosis concentricis centro reticulatis, lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; linea laterali ventrali conspicua cauda prope basin pinnae caudalis desinente; pinna dorsali radio 1° ante pinnam analem inserta antice humili postice angulata elevata corpore non humiliore; pectoralibus capitis parte postoculari multo longioribus; ventralibus postice in 4ª sexta corporis parte sitis, acutiusculis; anali longitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in longitudine pinnae dorsalis, radiis anticis et posticis radiis mediis longioribus radiis dorsalibus posticis brevioribus; caudali emarginata, lobis acute rotundatis inferiore longiore 7 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi marginibus squamarum fusco inferne argenteo; fasciis corpore fuscescentibus transversis latis diffusis 9 vel 10; membrana inframaxillari nigra; pinnis pectoralibus, ventralibus et anali flavescentibus; dorsali antice flavescente postice nigra; caudali lobo superiore rubra, parte centrali nigra, lobo inferiore violacea.

B. 11? D. 13. P. 1/9. V. 1/5. A. 2/10. C. 15 et lat. brev.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 64'''.

Aanm. Deze soort behoort tot de groep van *Hemiramphus Commersonii* CV. en is aan deze laatste na verwant. Zij is gemakkelijk herkenbaar aan hare dwarsche ligchaamsbanden, aan de betrekkelijke lengte van de onderkaak, aan de zeer korte stompe bovenkaak, aan de verhouding der lengte van rug- en aarsvinnen enz.

PLEURONECTEOÏDEI.

Synaptura marmorata Blkr.

Synapt. corpore oblongo, altitudine $2\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; capite obtuso rotundato 5 circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis dextris, minus diametro 1 approximatis, superiore ante inferiorem prominente diametro 7 ad 8 in longitudine capitis; rostro fimbriato ante os prominente; ore subantico rictu curvato sub oculo inferiore desinente; labiis mentoque fimbriatis; dentibus maxillis latere sinistro tantum, setaceis pluriseriatis in thurmas angulatas collocatis; linea laterali recta lineae dorsali plus quam lineae ventrali approximata; squamis ciliatis, lateribus 100 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; pinnis dorsali, caudali et anali totis unitis radiis fissis; dorsali rostro ante oculum superiorem incipiente anali non altiore altitudine 3 et paulo in altitudine corporis; caudali obtusa rotundata; pectorali dextro latere 4 sinistro latere 5 circiter in longitudine capitis; ventralibus obtusis dextra sinistra longiore basi cum anali unita; latere oculari violaceo-ferreo griseo-coeruleo marmorato et maculato; marginibus pinnarum luteis; latere anophthalmo albido margines pinnarum versus nigricante.

B. 6. D. 64. C. 14. A. 50. P. 7 vel 8. V. d. 5, sin. 4.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 139'''.

Aanm. Ik kan deze soort tot geene der mij bekende terugbrengen. Zij is kenbaar aan haar met lichtblaauw overal gemarmerd violet-ijzerkleurig ligchaam, korte vormen, hooge vertikale vinnen, betrekkelijk gering aantal vinstralen, enz.

GYMNODONTES.

Tetraödon meleagris Soland. Mss., Lacép. Poiss. I p. 505. Bl. Schn. Syst. posth. p. 507. Richards. Zoölog. of the Voyage of the Sulphur p. 122 tab. 56 fig. 1-3.

Tetraöd. corpore oblongo, altiore quam lato, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, ventre tamen aëre repleto maxime extenso; capite 3 circiter in longitudine corporis; linea rostro-dorsali ante oculos concava; oculis superis diametro 6 fere in longitudine capitis, diametris plus quam 2 distantibus; papillis nasalibus utroque latere 2 oblongis basi unitis; maxilla superiore ante inferiorem prominente; capite corporeque spinulis scabris, labiis, basibus pinnarum caudaque postice tantum laevibus; linea laterali inconspicua; pinnis obtusis rotundatis, dorsali et anali altioribus quam basi longis, caudali $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne fusco-violaceo, lateribus violaceo, ventre pulchre aurantiaco-flavo, toto nigro et fusco regulariter reticulato, cellulis retis plurimis magnitudine oculum subaequantibus; pinnis pectoralibus, dorsali analique aurantiaco-flavis basi viridi-nigricantibus, caudali radiis profunde olivacea, membrana aurantiaca, nigricante reticulata.

D. 1/10. P. 1/17. A. 1/11. C. 1/7/1.

Synon. *Ehooé* Otaitens.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis descripti 116‴.

Aanm. Deze soort is zeer goed afgebeeld in de Zoölogie der reis van de Sulphur. Mijn specimen, een twintigtal millimeters kleiner dan de afbeelding van den heer Richardson, heeft de achterste helft van den staart glad en mist de vlekteekening op rug- en aarsvin, doch beantwoordt er overigens volkomen aan. De formule der vinstralen van den heer Richardson = D. 11. P. 19. A. 11. C. 9, beantwoordt insgelijks vrij goed aan de boven opgegevene. Ik bezit nog een specimen van *Tetraödon meleagris*, insgelijks van Lawajong, van slechts 13‴ lengte, hetwelk volkomen dezelfde rangschikking der kleuren aanbiedt als het beschrevene.

Diodon orbicularis Bl. Ausl. Fisch. I p. 73 tab. 127.

Diod. corpore oblongo subquadrilatero, depresso, latiore quam alto, latitudine 2⅓ circiter in ejus longitudine; capite quadrilatero, obtuso, depresso, longitudine 3½ circiter in longitudine corporis; lineis interoculari et rostro-frontali concavis; oculis subposteris diametro 3½ circiter in longitudine capitis, diametris 2½ circiter distantibus; cute supraorbitali cirro nullo; papilla utroque latere oblonga obtusa loco narium; mento papillis nullis; spinis capite totoque corpore crassis conicis longis acutis, membrana libera nulla, singulis radicibus 3 spina ipsa vulgo longioribus, radice 1 antrorsum spectante; rostro, pinnarum radicibus caudaque postice glabris; spinis inter oculos serie antica 5, serie 2ª 4, serie 3ª vertice 4, orbitae parte inferiore 3, serie longitudinali a rostro usque ad caudam 8 ad 11, serie transversali inter pinnas pectorales 4 vel 5; pinnis dorsali, anali et pectoralibus flabelliformibus rotundatis, caudali obtusa rotundata 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore violaceo-fusco antice dilutiore, ventre basibus spinarum flavescente, dorso lateribusque maculis aliquot rotundis nigricantibus; pinnis viridibus radiis fuscescente variegatis.

D. 1/10. P. 1/18. A. 1/9. C. 1/7/1.

Synon. *Zee Egel* Nieuh. Ged. Zee- en Lantr. p. 275 fig.
Stachelkugel Bl. Ausl. Fisch. tab. 127.
Orbe-hérisson Bl. ibid.
Prickly Bottlefish Bl. ibid.
Diodon nicthemerus Cuv. Sur les Diodons, in Mém. Mus. Hist. Nat. IV p. 135?
Diodon noir et blaise Cuv. ibid.
Diodon triedricus Cant. Catal. Mal. Fish. p. 371 (nec Cuv.).

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 133'''.

Aanm. *Diodon orbicularis* Bl. is door Cuvier ten onregte tot zijne *Diodon tigrinus* gebragt en eene eigene soort, welke in het groote werk van Bloch tamelijk goed is afgebeeld, en mijns inziens door Cuvier afzonderlijk beschreven onder den naam van *Diodon nicthemerus* en door den heer Cantor onder dien van *Diodon triedricus* Cuv.

De soort is zoo na verwant aan *Diodon nicthemerus* Cuv. (Mém. Mus. Hist. Nat. IV p. 135 tab. 7 fig. 5) dat ik geen grond vind om er haar van af te scheiden. De beschrijving van Cuvier is echter zeer kort, en de opgave der kleuren wijkt

van die van mijn specimen eenigzins af, doch de kleuren van het door CUVIER waargenomen specimen waren misschien grootendeels vergaan. De habitus der afbeelding van CUVIER beantwoordt volkomen aan dien van mijn voorwerp.

De heer CANTOR heeft deze soort beschreven onder den naam van *Diodon triedricus* Cuv. (Catal. Mal. Fish. p. 371), doch CUVIER zegt van zijne *Diodon triedricus* en de afbeelding er van in SEBA's Thesaurus (III tab. 23 fig. 4) toont duidelijk aan, dat de doornen er even talrijk zijn als bij *Diodon punctatus* en op ongeveer dezelfde wijze gerangschikt. De beschrijving van het doornstelsel van den heer CANTOR past volkomen op dat van mijn voorwerp.

BALISTINI.

Balistes senticosus Richards. Zoöl. Voy. Samar. Fish. p. 23 tab. 9. fig. 5—8.

Balist. corpore oblongo compresso, altitudine 2 circiter in ejus longitune, latitudine 3 fere in ejus altitudine; capite 3 ad 3½ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis diametro 2½ ad 3 circiter in longitudine capitis, 1 ad 1½ circiter in longitudine rostri; vertice plano; orbitis prominentibus; linea rostro-frontali rostro concaviuscula; rostro ante oculos sulco triangulari; labiis carnosis; dentibus utraque maxilla 8 apice emarginatis, mediis ceteris longioribus; apertura branchiali ad supremam basin pinnae pectoralis desinente; scutis spinosis spina centrali longiore, lateribus 42 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; genis sulcis alepidotis nullis; cauda compressa spinis majoribus vel setis nullis, medio multo altiore quam lata; pinna dorsali spinosa spina 1ª rostro non breviore, crassa, obtusa, antice spinulis scabra, membrana pinnam dorsalem radiosam non attingente; dorsali radiosa et anali obtusis rotundatis antice quam postice altioribus, corpore plus triplo humilioribus; pectoralibus flabelliformibus; pinna ventrali spina 1ª crassa valde dentata, spinis sequentibus 12 p. m. gracilibus conspicuis; caudali flabelliformi 6 et paulo in longitudine corporis; corpore aetate juvenili fuscescente vittulis longitudinalibus curvatis irregularibus nigricantibus et punctis margaritaceo-coeruleis sparsis, aetate provectiore fere toto nigro-violaceo, vittis longitudinalibus fuscis et punctis margaritaceis distantibus sparsis; pinna dorsali spinosa fusca; dorsali radiosa, anali caudalique nigro-violaceis ocellis dilutioribus

vel nullis marginem liberum versus aurantiacis; pectoralibus aurantiacis.

D. 3 — 2/21. P. 1/12 ad 1/14 A. 1/20. C. 1/10/1.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo 4 speciminum 30''' ad 50'''.

Aanm. Mijne specimina beantwoorden zoo juist aan de beschrijving en afbeelding van den heer RICHARDSON, dat mij hunne identiteit met *Balistes senticosus* (uit de Chinesche zee) niet twijfelachtig is. Evenwel vertoont die afbeeldiug de rug- en aarsvin aanmerkelijk hoekiger en hooger, wat evenwel misschien slechts toe te schrijven is aan verschil in leeftijd, hebbende genoemde afbeelding van *Balistes senticosus* eene lengte van 95'''. De heer RICHARDSON vermeldt niets van de parelkleurige stipjes, waarmede het ligchaam geteekend is, maar hij verzuimt ook niet te zeggen, dat de toestand van bewaring zijner specimina te wenschen overliet en hunne juiste kleur alzoo niet kon beschreven worden.

Balistes chrysospilos Blkr.

Balist. corpore oblongo compresso, altitudine 2 circiter in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite 3½ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, plus quam 2 in longitudine rostri; vertice convexo; linea rostro-frontali ante oculos convexa, rostro convexiuscula; rostro ante oculos sulco subtriangulari; labiis carnosis; dentibus utraque maxilla 8, apice emarginatis, mediis ceteris longioribus; apertura branchiali ante basin pinnae pectoralis desinente; scutis granulatis lateribus 36 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; genis sulcis longitudinalibus 4 vel 5 alepidotis glabris; cauda compressa spinis vel spinulis nullis, medio multo altiore quam lata; pinna dorsali spinosa spina 1ª rostro breviore, crassa, obtusa, antice granulis scabra, membrana pinnam dorsalem radiosam non attingente; dorsali radiosa et anali obtusis rotundatis antice quam postice altioribus corpore minus triplo humilioribus; pectoralibus flabelliformibus; pinna ventrali spina 1ª crassa dentata, spinis sequentibus 15 p. m. gracilibus conspicuis; caudali postice convexa angulis paulo prominentibus 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne fusco-violaceo, inferne griseo-violaceo; toto corpore maculis rotundis confertis aureis ex parte in vittas longitudinales unitis; pinnis pectoralibus basi violaceis apicem versus flavis; pinnis ceteris violaceis,

dorsali spinosa flavo nebulata, ceteris guttis aureis numerosis confertis.

D. 3—2/24. P. 1/12. A. 3/20. C. 1/10/1.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 135'''.

Aanm. Deze fraaije soort is gemakkelijk herkenbaar aan de goudkleurige vlekken, waarmede ligchaam en vertikale vinnen bedekt zijn.

Monacanthus melanocephalus Blkr.

Monacanth. corpore oblongo compresso, diametro dorso-anali 3 circiter in longitudine corporis, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in diametro dorso-anali; capite acuto $3\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali valde concava; rostro acuto oculo plus duplo longiore; dentibus maxilla superiore 8, maxilla inferiore 6 angularibus obtusis ceteris obtusiusculis; apertura branchiali ante basin superiorem pinnae pectoralis desinente; squamis corpore parvis conspicuis, spiniferis, spinulis capite, dorso lateribusque antice brevibus oculo nudo vix conspicuis, lateribus postice caudaque longioribus, cauda subsetiformibus; spina dorsali supra medium oculum inserta, rostro longiore, acutiuscula, antice valde scabra, postice utroque latere spinis 11 p. m. uniseriatis extrorsum et deorsum spectantibus armata, membrana humili spina nulla suffulta; pinnis radio producto nullo; dorsali et anali radiosis obtusis rotundatis, altitudine subaequalibus, diametro dorso-anali minus quadruplo humilioribus, radiis omnibus simplicibus; pectoralibus obtusis convexis; ventrali triangulari squamis majoribus valde scabra, spina 1ª infra pinnam prominente postice et apice valde dentata, radiis apicibus conspicuis; caudali convexa obtusa $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore capite et dorso antice profunde fuscescente-nigro, regione thoracica fusco, corpore postice fuscescente-aurantiaco; fascia nucho-pectorali nigra; spina dorsi fusca; dorsali radiosa analique aurantiaco-rubris vittis 5 vel 6 longitudinalibus dilute violaceis; ventrali inferne pulchre aurantiaca vitta longitudinali curvata violacea, angulo inferiore violaceo guttulata; pectoralibus dilute violascentibus; caudali aurantiaco-rubra membrana dimidio basali ocellis luteis dimidio posteriore vittis 5 p. m. transversis violaceis.

D. 1—31. P. 12. A. 29. C. 1/10/1.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 90'''.

Aanm. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan hare slanke vormen, spitsen kop, sterk getanden rugdoorn, geheel eigenaardige kleurteekening van ligchaam en vinnen enz. De doorntjes des ligchaams worden naar den staart toe allengskens lan-

ger en slanker en buigzaam, zoodat de achterste helft des ligchaams als met borstels is bezet, welker punten min of meer naar voren omgebogen zijn.

OSTRACIONES.

Ostracion solorensis Blkr.

Ostrac. pyxide tetragona, altitudine maxima 3 et paulo in corporis longitudine, latitudine maxima altitudinem superante; dorso plano et ventre convexiusculo medio non carinatis; lateribus concavis; ventre dorso latiore; capite 4 circiter in longitudine corporis, vix longiore quam alto; linea rostro-frontali et linea interoculari concavis; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{1}{4}$ in altitudine rostri; ore ante rostrum prominente; labiis valde carnosis; dentibus maxillis obtusis subaequalibus, maxilla superiore 10, maxilla inferiore 8; apertura pyxidis anteriore ovali longitudine oculi diametrum subaequante; pyxide spinis nullis scutis hexagonis; pinnis dorsali et anali obtusis flabelliformibus; pectoralibus obtusis; caudali obtusa rotundata; colore corpore superne lateribusque fusco-violaceo, rostro, genis, ventre caudaque aurantiaco-flavo; lateribus superne vittis 3 undulatis longitudinalibus margaritaceo-coeruleis; lateribus mediis lineis margaritaceo-coeruleis reticulatis, lineis ventrem versus sensim flavescentibus; rostro, genis corporeque inferne guttis numerosis fuscis; cauda maculis magnis irregularibus confertis fusco-violaceis; pinnis dorsali et pectoralibus dilute violascentibus, anali viridescente-flava, caudali viridi-aurantiaca violaceo marginata dimidio basali fusco guttulata.

D. 1/8. P. 1/8. A. 1/8. C. 1/8/1.

Habit. Lawajong, in mari.

Longitudo speciminis unici 71'''.

Aanm. Deze fraaije Ostracion behoort tot de groep van *Ostracion cubicus* Bl., *Ostracion argus* Rüpp., *Ostracion cyanurus* Rüpp., *Ostracion Sebae* Blkr. enz.; dat is, tot die groep, bij welke het ligchaam vierkant is en ongedoornd, de rug ongekield en de snuit niet uitpuilende. De soort onderscheidt zich van de haar verwante voornamelijk door eigenaardige kleurteekening, doordien het ligchaam aan de buikvlakte breeder is dan zijne hoogte, door hol profiel, enz.

Scripsi Batavia Calendis Februarii MDCCCLIII.